

C2110

Operační systém UNIX a základy programování

4. lekce

Petr Kulhánek, Zora Střelcová a Jakub Štěpán

kulhanek@chemi.muni.cz

Národní centrum pro výzkum biomolekul, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, CZ-61137 Brno

Obsah

- **Skripty**

 - skripty versus programy, editory, spouštění

- **GNUPlot**

 - příkazy, terminály

Skripty

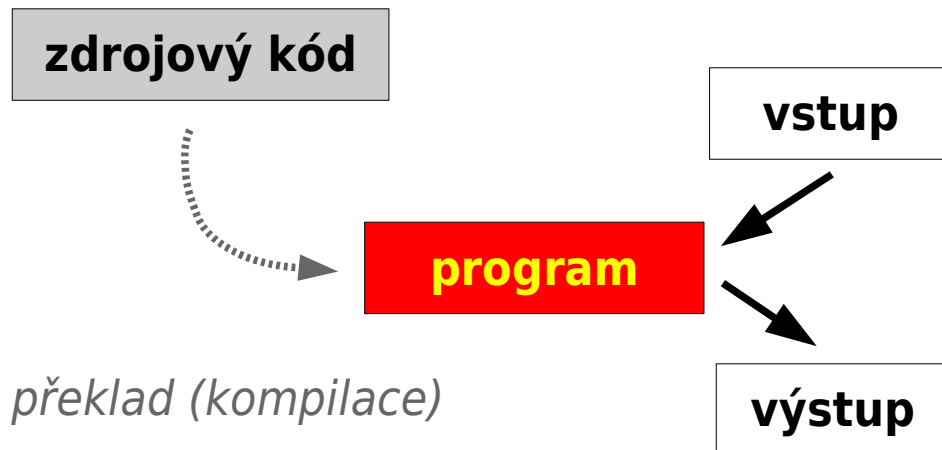
- **programy *versus* skripty**
- **jak psát skripty**
- **spouštění skriptů**

Programy Skripty

Program je soubor strojových instrukcí zpracovávaných přímo procesorem. Program vzniká **překladem** zdrojového kódu programovacího jazyka.

Překládané jazyky:

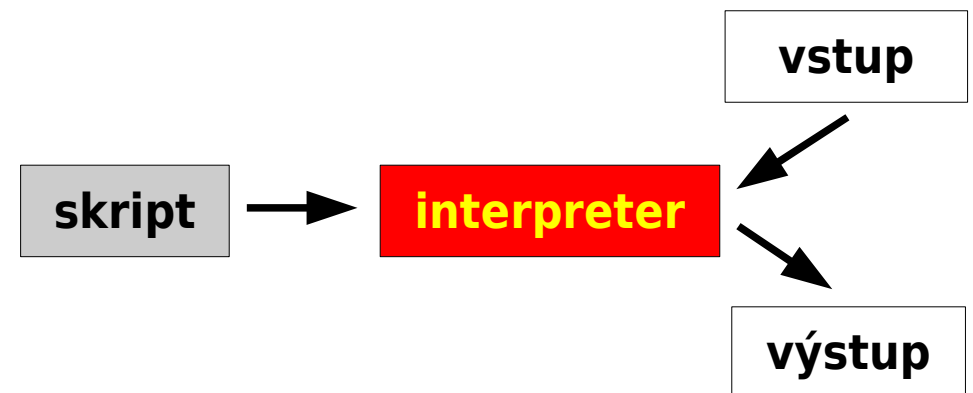
- **C/C++**
- **Fortran**

Skript je textový soubor obsahující příkazy a řídicí sekvence, které jsou vykonávány **interpretem** použitého **skriptovacího jazyka**.

Skriptovací jazyky:

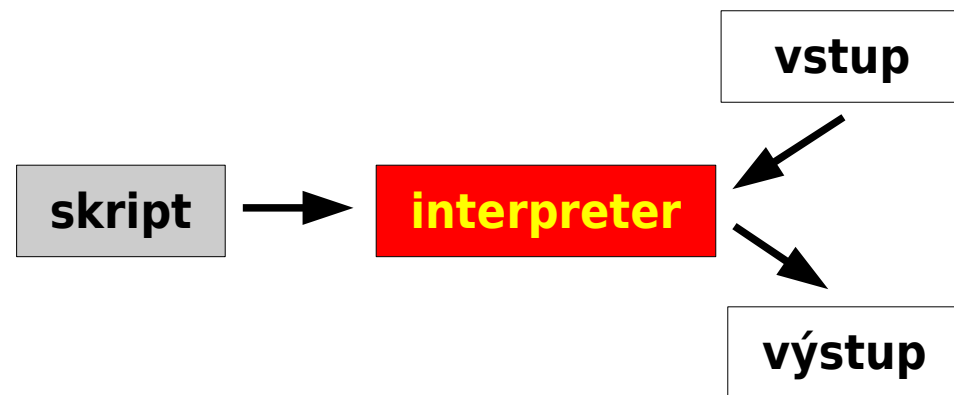
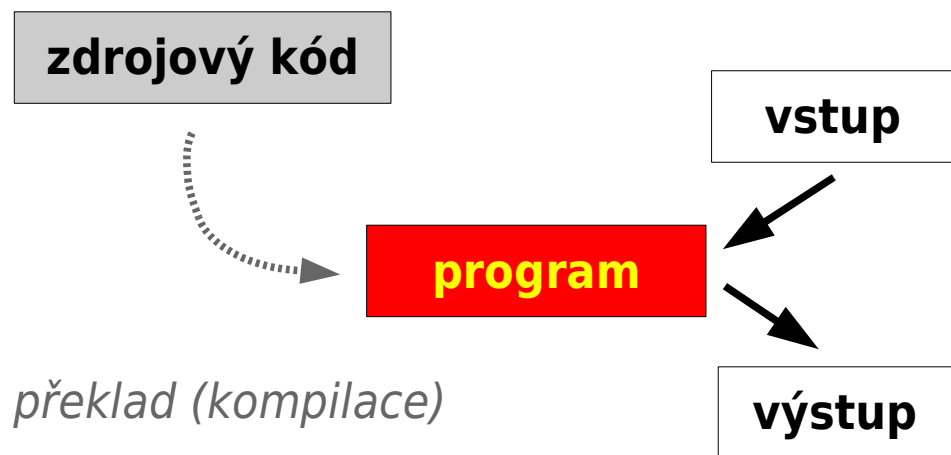
- **bash**
- **gnuplot**
- **awk**
- JavaScript
- PHP

Programy Skripty

- **snadná optimalizace**
- **rychlé vykonávání**
- **nutnost rekompilace**
- **nelze vytvářet samospustitelný kód**

- **nevyžaduje rekompilaci**
- **vytváření samospustitelného kódu**
- **špatná optimalizovatelnost**
- **pomalejší vykonávání**

Jak psát skripty

Jelikož jsou skripty textové soubory, lze použít libovolný textový editor umožňující uložení textu v čisté formě (bez formátovacích metadat).

Textové editory:

- vi
- **kwrite**
- kate
- gedit

K psaní scriptů lze používat i specializované vyvojové prostředí - **IDE** (**I**ntegrated **D**evelopment **E**nviroment). IDE obsahuje kromě editoru i správce projektu, ladící nástroje (debugger) a další. Většinou dostupné pro komplexnější jazyky: *JavaScript*, *Python*, *PHP*, atd.

Vývojové prostředí:

- kdevelop
- NetBeans
- Eclipse

Spouštění skriptů

1) Nepřímé spouštění

Spouštíme interpreter jazyka a jako argument uvádíme jméno skriptu.

```
$ bash muj_skript_v_bashi
```

```
$ gnuplot muj_skript_v_gnuplotu
```

Skripty nemusí mít nastaven příznak x (executable).

2) Přímé spouštění

Spouštíme přímo skript (shell automaticky spustí interpreter).

```
$ ./muj_skript_v_bashi
```

```
$ ./muj_skript_v_gnuplotu
```

Skripty **musí** mít nastaven příznak x (**executable**) a interpreter (součást skriptu).

Určení interpreteru

Specifikace interpreteru (první řádek skriptu):

#!/absolutní/cesta/k/interpreteru/skriptu

Skript v bashi

```
#!/bin/bash  
  
echo "Toto je skript v bashi!"
```

Skript v gnuplotu

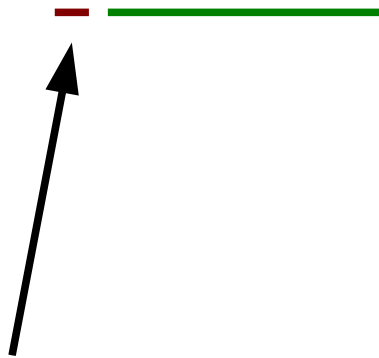
```
#!/usr/bin/gnuplot  
  
set xrange[0:6]  
  
plot sin(x)  
  
pause -1
```

- Pokud není interpreter skriptu při jeho přímém spuštění uveden, použije se interpreter shellu.
- Interpreter uvedený ve skriptu se ignoruje při nepřímém spuštění.

Přímé spouštění

Spouštíme přímo skript (shell automaticky spustí interpreter).

```
$ ./muj_skript
```


musí mít nastaven příznak **x** (executable)

```
$ chmod u+x muj_skript_v_gnuplotu
```

Cesta (relativní či absolutní) ke skriptu je uvedena. Systém spustí uvedený soubor.

```
$ muj_skript
```

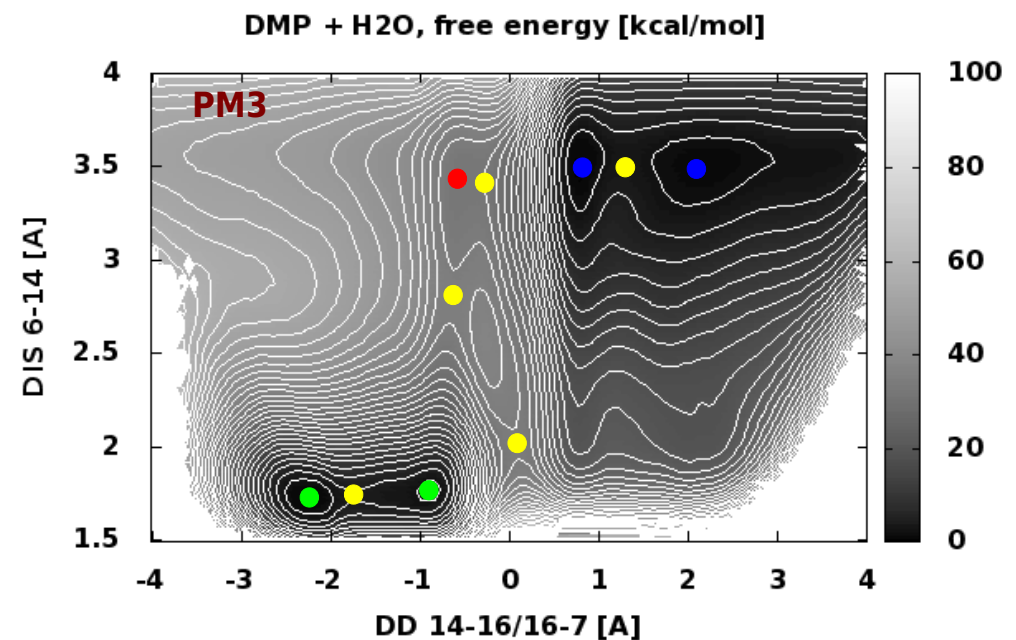

Cesta ke skriptu není uvedena. Shell hledá skript v adresářích určených systémovou proměnnou **PATH**.

GNUPlot

- úvod, interaktivní mód
- základní příkazy
- typy terminálů

<http://www.gnuplot.info/>

GNUPlot slouží k vykreslování 2D a 3D grafů umožňující práci v interaktivním tak i skriptovacím režimu.

Interaktivní mód

```
$ gnuplot
```

```
G N U P L O T
```

```
Version 4.2 patchlevel 2
```

```
last modified 31 Aug 2007
```

```
System: Linux 2.6.24.5-laptop-2mnb
```

```
Copyright (C) 1986 - 1993, 1998, 2004, 2007
```

```
Thomas Williams, Colin Kelley and many others
```

```
Type `help` to access the on-line reference manual.
```

```
The gnuplot FAQ is available from http://www.gnuplot.info/faq/
```


```
Send bug reports and suggestions to <http://sourceforge.net/projects/gnuplot>
```

```
Terminal type set to 'x11'
```

```
gnuplot>
```


příkazová řádka gnuplotu

GNUPlot - příkazy

set title "graph title"

nastaví název grafu

set xrange[min_value:max_value]

nastaví rozsah x-vé osy

set yrange[min_value:max_value]

nastaví rozsah y-vé osy

set nokey

nezobrazí legendu k datovým řadám

plot "file.dat" **using** x_column_id:y_column_id **with** lines **title** "data title"

zobrazí XY graf zobrazující data ze souboru file.dat

pause -1

čeká na zmáčknutí klávesy

GNUPlot - terminály

Terminál určuje kam bude graf vykreslen.

set term x11

výstup je vykreslen do okna

set term png size 800,600

výstup je vykreslen jako obrázek ve formátu png

set output "output.png"

výstup bude uložen do souboru output.png

GNUPlot

Domovská stránka:

<http://www.gnuplot.info/>

(dokumentace, tutoriály, zdrojové kódy)